

ÚDĚSNÁ EKOLOGICKÁ KATASTROFA JE ZAVRŠENA: ARALSKÉ MOŘE POPRVÉ V HISTORII TĚMĚŘ VYSCHLO

To, že Aralské moře, které se nacházelo na hranicích Uzbekistánu a Kazachstánu, vysychá, byla věc známá několik desítek let. Známa oblast začala vysychat v 60. letech minulého století, kdy se komunistický Sovětský svaz snažil využít řek **Amudarja** a **Syrdarja** pro zemědělství a snížil tak přítok vody do jezera. Nyní ale poprvé v historii vyschlo Aralské moře téměř celé. Dokazují to satelitní snímky NASA.

Podle expertů Aralskému moři zbývá už jen málo času na přežití. Experti odhadují, že nejpozději **do 20 let zmizí úplně**.

Kolem vyschlého moře nyní ale žije kolem 60 milionů lidí, což je až čtyřnásobný počet, než 60. letech. Aralské moře v oblasti mírnilo zimy a zvlhčovalo léta. Nyní je počasí v regionu jiné a samozřejmě daleko horší. Obrovským problémem v oblasti je také používání hnojiv, které kontaminovala vodu i vyschlou půdu kolem moře. Ekologové říkají, že dnes jeho okolí (přesněji bývalé okolí) není dobrým místem pro život.

Úděsná ekologická katastrofa je završena: Aralské moře poprvé v historii téměř vyschlo | Reflex.cz. Reflex.cz [online]. 30.09.2014. [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/59361/udesna-ekologicka-katastrofa-je-završena-aralske-more-poprve-v-historii-temer-vyschlo.html>

ARALSKÉ MOŘE VYSCHLO DO PÁR 'LOUŽÍ'

Aralské moře bývalo čtvrtým největším jezerem na světě. Dnes nezůstává z obrovské vodní plochy téměř nic. Ukazují to satelitní snímky pořízené americkou vesmírnou agenturou NASA. Vědci z NASA varují, že poprvé v moderní historii možná jezero úplně vyschne. Příčinou je dlouhé období sucha a projekt sovětských inženýrů, kteří v šedesátých letech odklonili dva hlavní přítoky řeky Amudarja a Syrdarja.

Aktuálně zveřejněné snímky NASA ukazují postupné zmenšování vodní plochy v průběhu uplynulých čtrnácti let. Jak agentura upozornila, úbytek vody lze sledovat už od roku 1960, kdy začalo odčerpávání vody z přítoků pro zavlažovací systémy. Zatímco zemědělství se díky vodě z Amudarji a Syrdarji začalo na vyschlých pláních v Kazachstánu, Uzbekistánu a Turkmenistánu dařit, z oblasti postupně vymizel tradiční rybolov. Hladina vody v jezeru v průběhu let kolísala podle množství srážek, ale v celkovém úhrnu voda stále ubývala. V roce 1987 se celistvá vodní plocha rozdělila na menší části - severní, někdy nazývanou Malé Aralské moře a jižní Velké Aralské moře. Jižní část se kvůli ubývání vody ještě dál rozdělila na hlubší západní a mělkou východní.

Kazašská vláda se v roce 2003 rozhodla zachránit alespoň severní část jezera. O dva roky později tak byla dokončena stavba hráze mezi severní a jižní částí. Přítoky tak už zásobují jenom Malé Aralské moře. V roce 2007 z původní rozlohy 68 tisíc kilometrů čtverečných (podobnou rozlohu má například Irsko), zbývalo deset procent. Jak je patrné z fotografií, úbytek vody se týká hlavně východní mělké části. Ta letos kvůli extrémnímu suchu poprvé zcela vyschla.

Úbytek vody negativně ovlivňuje i její kvalitu. Zvyšuje se totiž koncentrace soli a jedovatých pesticidů. Zašlou slávu Aralského moře dnes připomínají už jen zrezivělé vraky lodí, mezi nimiž bloumají velbloudi.

Aralské moře vyschlo do pár 'louží' - Echo24.cz. [online]. [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/w3AiE/aralske-more-vyschlo-do-par-louzi#vb8OySmQt2xYyglP.01>

PRŮBĚH VYSYCHÁNÍ ARALSKÉHO MOŘE V LETECH 2000 - 2014

2000

2004

2007

2008

2009

2011

2013

2014

Foto: NASA; Facebook / Avantgardens